

Cvrčková, Lenka: “Xian Xinghai a modernizace čínské hudby ve 20. – 40. letech 20. století.” Bakalářská práce, FF UK Praha 2015.

Posudek vedoucího práce

V první polovině 20. století probíhaly v čínské kultuře, myšlení i společnosti složité procesy přejímání prvků z úspěšných západních zemí a modernizace domácích tradic pro plnění nových potřeb, které před ně stavěl bouřlivý hospodářský a politický vývoj. Předkládaná práce si vybrala čínskou hudbu jako oblast, kde si těchto procesů všímá, a konkrétně osobnost hudebního skladatele Xian Xinghaie (1901-1945), který byl po roce 1949 díky své Kantátě Žlutá řeka vybrán jako vzorový zástupce Národní hudby.

Autorka práci člení na dvě přibližně stejně dlouhé části. V první vychází ze zpracovaných dějin modernizace čínské hudby v západní i čínské literatuře a stručně shrnuje hlavní směry změn, které ve 20. století probíhaly. Tato část je i přes svůj kompilační charakter velmi cenná, protože na jednom místě poukazuje na různé aspekty modernizace čínské hudby. Využívá přitom i některé případové studie. Zároveň připravuje půdu pro druhou část, vlastní případovou studii, která často odkazuje na poznatky prezentované v části první.

Jádro práce je v její druhé části, která se věnuje Xian Xinghaiovi. Autorka bez zbytečných detailů uvádí čtenáře do skladatelových životních osudů, které jsou důležité nejen pro pochopení jeho vlastního díla, ale přesvědčivě ilustrují i společenské, kulturní a politické podmínky, v nichž působil a v nichž proces modernizace čínské hudby probíhal. Tato propojení jsou v práci velmi dobře popsána.

Práce využívá jak obvyklé analýzy textů, které Xian Xinghai napsal, tak analýzy jeho díla po hudební stránce, pro kterou je autorka kvalifikována svým předchozím studiem. Velmi podrobně rozebírá klíčovou Kantátu Žlutá řeka a všímá si propojení motivů původní básně s výrazovými prostředky modernizované hudby, z nichž se většina ukazuje být svou podstatou evropská. Pozoruhodný je fakt, který autorka zdůrazňuje, že z více verzí kantáty byla v ČLR kanonizována poměrně primitivní verze vytvořená v Yan'anu pro tamní úzkou základnu hudebních nástrojů. Autorka si podrobně všímá poslední verze moskevské, která ztělesňuje dle Xian Xinghaiova vlastní hodnocení dokonalejší ideál, kterého chtěl dosáhnout. Autorka upozorňuje na fakt, že tato verze by byla v Číně po roce 1949 nepochybně terčem kritiky pro „formalismus“, a proto byla vytlačena z oficiálního schematického Xian Xinghaiova odkazu. Orientace v pozdějších osudech Xian Xinghaie a jeho díla (a také jeho zastánců a kritiků) je další silnou stránkou práce.

Autorka práci stihla napsat během jednoho semestru, což sice studijní plán předpokládá, ale v praxi je to spíše výjimečné. O to více je třeba ocenit, že výsledný text je velmi vyzrálý, i po formální a jazykové

stránce vzorný a přesně naplňuje také požadavky na rozsah bakalářské práce. Autorka text doplnila vhodně vybranými obrazovými přílohami, které výborně doplňují textovou část.

Práci tedy hodnotím ve všech ohledech jako výbornou.

V případné diskusi by autorka mohla promluvit více o funkcích, které hudba měla v Číně na konci tradiční doby a shrnout, jak nové společenské funkce ovlivnily volbu výrazových prostředků.

V Praze dne 7.9.2015

Jiří Hudeček